

احیای زمین های چوگان براساس هندسه معماری ایرانی

زهرا معینی^{۱*}، دکتر سیدعلیر ضاباب الحوائجی^۲

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد رشته معماری دانشگاه آزاد اسلامی واحد اردستان، moeini_arch@yahoo.com

۲- عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد اردستان

چکیده

چوگان یکی از انواع بازی هایی است که در گذشته در ایران رواج داشت و به عنوان نوعی ورزش شاهانه، در دربار پادشاهان به آن می پرداختند و امروزه نیز صحبت از بازگشت آن به بازیهای المپیک در محافل ورزشی مطرح است. معماران ایرانی بر اصل زیبایی شناسی بنا توجه داشته اند و با استفاده از نسبت های زرین الهام گرفته از طبیعت در بنا استفاده کرده اند. هندسه ابزاری مناسب جهت نظم بخشیدن به معماری و برقرای روابط آگاهانه میان اجزای بنا با یکدیگر می باشد. حال بدنبال الگوهای مناسب هندسی برای این زمین ها هستیم. برای رسیدن به این الگوها از روش کتابخانه ای بهره گرفته شده است. در این پژوهش با استفاده از الگوی مستطیل طلایی به ترسیم زمین چوگان در ابعادی که استاندارد جهانی مشخص نموده است، پرداخته ایم. در ادامه به تشریح این موضوع پرداخته شده است.

واژه های کلیدی: چوگان، معماری ایرانی، هندسه، تناسبات زرین.

۱- مقدمه

بازی چوگان از کهن ترین و زیباترین ورزش های ایران باستان است. چوگان ورزشی است شادی بخش و شور انگیز، آموزنده، که جسم و جان را نیرومند می سازد و همچنین به عنوان نخستین ورزش تیمی جهان شناخته شده است. ورزشی که در آن برعکس ورزش های زمان پیدایش آن ها در عهد کهن، نبرد انسان ها علیه یکدیگر نبوده بلکه نبرد بر سر «توپ» یا «گوی» صورت گرفته است.

چوگان یک سنت فرهنگی ایرانی و بخشی از سنن و میراث و هنر ایرانی است که قدمت آن به بیش از ۲۵۰۰ تا ۳۵۰۰ سال قبل در این سرزمین می رسد، آغاز و سر منشأ پیدایش این ورزش به عهد باستان تعلق دارد و نام چوگان نیز از آن دوران به یادگار مانده است. ورزش چوگان یکی از قدیمی ترین ورزشهای جهان است و امروزه حتی صحبت از بازگشت آن به بازیهای المپیک در محافل ورزشی مطرح است.

یکی از اصول اولیه طراحی معماری که همیشه معماری ایرانی بر آن تاکید داشته است، استفاده از اصل زیبایی می باشد. هندسه و تناسبات ابزار قدرتمندی در دست طراحان بوده تا با استفاده از آن بتواند هماهنگی خوبی بین اجزای سازنده بنا ایجاد کنند. هندسه روشهای گوناگونی برای جهت بخشیدن به کار طراحی دارد که شامل تقارن، تعادل، تشابه، تناسب و... می شود و مبنای و پایه اصلی استفاده از این روشها اعداد می باشند.